

Γρηγ. Φιλ. Κωσταρά
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Πλωτίνου Ὁψεις

Ἀθήνα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΕΝΝΕΑΔΕΣ

1. Περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων V1 [10]

- Τί ποτε ἄρα ἐστὶ τὸ πεποιηκὸς τὰς ψυχὰς πα-
τρὸς θεοῦ ἐπιλαθέσθαι καὶ μοίρας ἐκεῖθεν οὐ-
σας καὶ ὅλως ἐκείνου ἀγνοῆσαι καὶ ἑαυτὰς
καὶ ἐκεῖνον; ἀρχὴ μὲν οὖν αὐταῖς τοῦ κακοῦ
ἡ τόλμα καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ πρώτη ἑτερότης
καὶ / τὸ βουληθῆναι δὲ ἑαυτῶν εἶναι. τῷ δὲ 5
αὐτεξουσίῳ ἐπειδήπερ ἐφάνησαν ἡσθεῖσαι
πολλῷ τῷ κινεῖσθαι παρ' αὐτῶν κεχρημέναι
τὴν ἐναντίαν δραμοῦσαι καὶ πλείστην ἀπόστα-
σιν πεποιημέναι ἡγνόησαν καὶ ἑαυτὰς ἐκεῖθεν
εἶναι· ὥσπερ παῖδες εὐθύς ἀποσπασθέντες ἀπὸ
πατέρων καὶ πολλὴν χρόνον πόρρω τραφέντες 10
2 ἀγνοοῦσι καὶ ἑαυτοὺς καὶ πατέρας. οὐτ' οὖν
ἔτι ἐκεῖνον οὔτε ἑαυτὰς ὁρᾶσαι ἀτιμάσασαι
ἑαυτὰς ἀγνοίᾳ τοῦ γένους, τιμήσασαι τὰλλα
καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ἑαυτὰς θαυμάσασαι καὶ
πρὸς αὐτὰ ἐκπλαγεῖσαι καὶ ἀγασθεῖσαι καὶ
ἐξηρητημένοι τούτων ἀπέρρηξαν ὡς / οἷόν τε 15
ἑαυτὰς ὧν ἀπεστράφησαν ἀτιμάσασαι. ὥστε
συμβαίνει τῆς παντελοῦς ἀγνοίας ἐκείνου ἢ
τῶνδε τιμῇ καὶ ἢ ἑαυτῶν ἀτιμία εἶναι αἰτία.
ἅμα γὰρ διώκεται ἄλλο καὶ θαυμάζεται καὶ τὸ
θαυμάζον καὶ διώκον ὁμολογεῖ χεῖρον εἶναι·

1. Περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων

1. Τί εἶναι αὐτό, λοιπόν, ποῦ ἔχει κάνει τις ψυχὴς νὰ ξεχά-
σουν τὸν πατέρα τους, τὸν Θεό, καὶ νὰ ἀγνοοῦν τοὺς ἑαυτοὺς τους
καὶ ἐκεῖνες, ἂν καὶ αὐτὲς εἶναι μέρη ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἁ-
νώτερο κόσμον τοῦ καὶ γενικὰ ἀνήκουν σ' ἐκεῖνον; Ἡ ἀρχὴ τοῦ
κακοῦ γιὰ αὐτὲς ἦταν ἡ τόλμη καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ πρώτη ἑτερό-
τητα καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀνήκουν στοὺς ἑαυτοὺς τους. Ἀφοῦ ἦταν
σαφῶς εὐχαριστημένες μὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν τους, καὶ ἔκαναν με-
γάλῃ χρῆσιν τῆς αὐτοκίνησής τους, τρέχοντας στὴν ἀντίθετη
κατεύθυνση καὶ πηγαίνοντας ὅσο μακριὰ γίνεται, ἀγνόησαν ἀκό-
μη καὶ τὸ ὅτι αὐτὲς οἱ ἴδιες προῆλθαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κόσμον·
ὅπως τὰ παιδιὰ ποὺ ἀποσπῶνται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους
καὶ ἀνατρέφονται μακριὰ δὲν γνωρίζουν ποιά εἶναι τὰ ἴδια ἢ οἱ
γονεῖς τους. Ἀφοῦ αὐτὲς δὲν βλέπουν πιά τὸν πατέρα τους ἢ τοὺς
ἑαυτοὺς τους, καταφρονοῦν τοὺς ἑαυτοὺς τους λόγῳ ἀγνοίας τῆς
γένεσής τους καὶ τιμοῦν ἄλλα πράγματα, θαυμάζοντας ὅ,τιδήποτε
ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἑαυτοὺς τους, καί, ἐκπλαγεῖσες καὶ εὐχαρι-
στημένες καὶ ἐξαρτημένες ἀπὸ αὐτὰ τὰ [γῆινα] πράγματα, ἀπε-
σπᾶσθησαν ὅσο μποροῦσαν περιφρονῶντας ἐκεῖνο ἀπὸ τὸ ὁποῖο
ἀπομακρύνθηκαν· ἔτσι ὥστε ἡ τιμὴ πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα ἐδῶ
καὶ ἡ περιφρόνησή τους γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους εἶναι ἡ αἰτία τῆς
παντελοῦς ἀγνοίας τους περὶ Θεοῦ. Διότι ὅ,τι ἐπιδιώκει καὶ θαυ-
μάζει κάτι ἄλλο παραδέχεται ταυτόχρονα τὴ δική του κατωτε-

- χειρόν δὲ αὐτό τιθέμενον γιγνομένων καὶ ἀπολλυμένων, ἀτιμωτάτον τε καὶ θνητότατον πάντων ὧν τιμᾷ ὑπολαμβάνον, οὔτε θεοῦ φύσιν οὔτε δύναμιν ἂν ποτε ἐν θυμῷ βάλοιτο.
- 3 διὸ δεῖ διττὸν γίνεσθαι τὸν λόγον πρὸς τοὺς οὕτω διακειμένους, εἴπερ τις ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὰ ἐναντία καὶ τὰ πρῶτα καὶ ἀνάγοι μέχρι τοῦ ἀκροτάτου καὶ ἐνὸς καὶ / πρώτου. 25
- τίς οὖν ἐκάτερος; ὁ μὲν δεικνὺς τὴν ἀτιμίαν τῶν νῦν ψυχῇ τιμωμένων, ὃν ἐν ἄλλοις δίμεν ἐπὶ πλέον, ὁ δὲ διδάσκων καὶ ἀναμιμνήσκων τὴν ψυχὴν οἷον τοῦ γένους καὶ τῆς ἀξίας, ὃς πρότερός ἐστιν ἐκείνου καὶ σαφηνισθεὶς κακεῖνον δηλώσει· περὶ οὗ νῦν λεκτέον, ἐγγὺς γὰρ οὗτος τοῦ / ζητουμένου καὶ πρὸ ἔργου πρὸς 30
- 4 ἐκείνον. τὸ γὰρ ζητοῦν ἐστὶ ψυχὴ καὶ τί ὃν ζητεῖ γνωστέον αὐτῇ, ἵνα αὐτὴν πρότερον μάθῃ εἰ δύναμιν ἔχει τοῦ τὰ τοιαῦτα ζητεῖν καὶ εἰ ὄμμα τοιοῦτον ἔχει οἷον ἰδεῖν, καὶ εἰ προσήκει ζητεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἀλλότρια, τί δεῖ; εἰ δὲ συγγενῇ, καὶ προσήκει καὶ / δύναται εὑρεῖν. 35
- 5 Ἐνθυμείσθω τοίνυν πρῶτον ἐκεῖνο πᾶσα ψυχῇ, ὥς αὐτὴ μὲν ζῶα ἐποίησε πάντα ἐμπνεύσασα αὐτοῖς ζωὴν, ἃ τε γῆ τρέφει ἃ τε θάλασσα ἃ τε ἐν ἁέρι ἃ τε ἐν οὐρανῷ ἄστρα θεῖα, αὐτὴ δὲ ἥλιον, αὐτὴ δὲ τὸν μέγαν τοῦτον / οὐρανόν, 5
- καὶ αὐτὴ ἐκόσμησεν, αὐτὴ δὲ ἐν τάξει περιάγει, φύσις οὕσα ἐτέρα ὧν κοσμεῖ καὶ ὧν κινεῖ καὶ

ρότητα· ἀλλὰ, κάνοντας τὸν ἑαυτοῦ κατώτερο πρὸς πράγματα τὰ ὅποια γίνονται καὶ φθείρονται καὶ θεωρῶντας τὸν ἑαυτοῦ ὡς τὸν πλέον ἀξιοκαταφρόνητο καὶ ὡς τὸν πλέον ὑποκείμενο στὸν θάνατο ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα ποὺ θαυμάζει, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἔχει καμμία ἰδέα τῆς φύσης καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Πρέπει συνεπῶς κανεὶς νὰ μιλήσῃ μὲ δύο τρόπους σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν τέτοιο μυαλό, ἂν πρόκειται νὰ τοὺς στρέψῃ πάλι πρὸς αὐτὰ ποὺ βρίσκονται πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση καὶ εἶναι πρώτιστα, καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ πρὸς αὐτὸ ποὺ εἶναι ὕψιστο, ἓνα καὶ πρῶτο. Ποιοί, λοιπόν, εἶναι αὐτοὶ οἱ δύο τρόποι; Ὁ ἓνας δείχνει πόσο ἀξιοκαταφρόνητα εἶναι τὰ πράγματα ποὺ τώρα τιμῶνται ἀπὸ τὴ ψυχὴ, καὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἀναπτύξουμε περισσότερο ἄλλοῦ, ἀλλὰ ὁ ἄλλος διδάσκει καὶ θυμίζει στὴ ψυχὴ πόσο ὕψηλές εἶναι ἡ γένεσίς της καὶ ἡ ἀξία της, καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος προηγείται τοῦ ἄλλου καὶ ὅταν αὐτὸς διευκρινισθεῖ θὰ καταστήσῃ ἐπίσης καὶ τὸν ἄλλο προφανῇ. Γι' αὐτὸν πρέπει νὰ μιλήσουμε τώρα· εἶναι κοντὰ πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐρευνᾶς μας καὶ θὰ εἶναι χρήσιμος καὶ γιὰ ἐκείνη τὴν ἄλλη συζήτηση. Διότι αὐτὸ ποὺ ἐρευνᾷ εἶναι ἡ ψυχὴ, καὶ αὐτὴ πρέπει νὰ γνωρίζει τί εἶναι ὡς ἐρευνῶσα, ἔτσι ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ μάθῃ πρῶτα γιὰ τὸν ἑαυτοῦ της, ἂν ἔχει τὴ δύναμη νὰ ἐρευνᾷ πράγματα αὐτοῦ τοῦ εἶδους, καὶ ἂν ἔχει ὄμμα κατάλληλο νὰ τὰ βλέπει, καὶ ἂν ἡ ἐρευνα τῆς ταιριάζει. Γιατί, ἂν τὰ ἀντικείμενα εἶναι ξένα, τί νόημα ἔχει; Ἐὰν ὅμως εἶναι συγγενῇ, ἡ ἐρευνα τῆς ταιριάζει καὶ ἡ ἀνακάλυψη εἶναι δυνατή.

2. Κάθε ψυχῇ, λοιπόν, ὡς σκεφθεῖ πρῶτα αὐτό, ὅτι αὐτὴ ἡ ἴδια ἐποίησε ὅλα τὰ ζωντανὰ ὄντα, ἐμφυσῶντας μέσα τους τὴ ζωὴ, καὶ ἐκεῖνα ποὺ τρέφει ἡ γῆ καὶ ἐκεῖνα ποὺ τρέφονται ἀπὸ τὴ θάλασσα, καὶ τὰ θεῖα ἄστρα στὸν οὐρανόν· αὐτὴ ἐποίησε τὸν ἴδιο τὸν ἥλιο, καὶ αὐτὸν τὸν μέγало οὐρανόν, καὶ ἡ ἴδια τὸν ἐκόσμησε, καὶ τὸν ὀδηγεῖ γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ της, σὲ εὐτακτὴ κίνηση· αὐτὴ εἶναι μία φύση διαφορετικὴ ἀπὸ τὰ πράγματα ποὺ κο-

- ζῆν ποιεῖ· καὶ τούτων ἀνάγκη εἶναι τιμιωτέραν,
 γιγνομένων μὲν τούτων καὶ φθειρομένων ὅταν
 αὐτὰ ψυχὴ ἀπολείπη ἢ χορηγῇ τὸ ζῆν, αὐτὴ
 δὲ οὖσα ἀεὶ τῷ μὴ ἀπολείπειν ἑαυτήν. / τίς δὲ 10
- 6 τρόπος τῆς χορηγίας τοῦ ζῆν ἐν τε τῷ σύμπαν-
 τι ἐν τε τοῖς ἐκάστοις, ὧδε λογιζέσθω. σκοπεῖ-
 σθω δὴ τὴν μεγάλην ψυχὴν ἄλλη ψυχὴ οὐ σμι-
 κρὰ ἀξία τοῦ σκοπεῖν γενομένη ἀπαλλαγεῖσα
 ἀπάτης καὶ τῶν γεγοητευκότων τὰς ἄλλας ἡσύ-
 χῳ τῇ καταστάσει, ἥσυχον δὲ αὐτῇ ἔστω μὴ / 15
- 7 μόνον τὸ περικείμενον σῶμα καὶ ὁ τοῦ σώμα-
 τος κλύδων, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ περιέχον, ἥσυχος
 μὲν γῆ, ἥσυχος δὲ θάλασσα καὶ ἀήρ καὶ αὐτὸς
 οὐρανὸς ἢ ἀκήμων· νοεῖτω δὲ πάντοθεν εἰς αὐ-
 τὸν ἐστῶτα ψυχὴν ἔξωθεν οἶον εἰσρέουσιν
 καὶ εἰσχυθεῖσαν καὶ πάντοθεν εἰσιοῦσαν καὶ
 εἰσλάμπουσαν· οἶον σκοτεινὸν νέφος ἡλίου 20
- 8 βολαὶ φωτίσασαι λάμπειν ποιοῦσι χρυσοειδῆ
 ὄψιν διδοῦσαι· οὕτω τοι καὶ ψυχὴ ἐλθοῦσα εἰς
 σῶμα οὐρανοῦ ἔδωκε μὲν ζωὴν, ἔδωκε δὲ ἀθα-
 νασίαν, ἡγείρε δὲ κείμενον· ὁ δὲ κινηθεὶς κί-
 νησιν αἰδίων ὑπὸ ψυχῆς ἐμφρόνως ἀγοῦσης
 ζῶον εὐδαιμον ἐγένετο· ἔσχε / τε ἀξίαν οὐρα- 25
- 9 νὸς ψυχῆς εἰσοικισθείσης ὧν πρὸ ψυχῆς σῶμα
 νεκρόν, γῆ καὶ ὕδωρ, μᾶλλον δὲ σκότος ὕλης
 καὶ μὴ ὄν καὶ ὅ στυγέουσιν οἱ θεοί, φησί τις.
- 9 Γένοιτο δ' ἂν φανερωτέρα αὐτῆς καὶ ἐναρ-
 γεστέρα ἡ δύναμις καὶ ἡ φύσις, εἴ τις ἐνταῦθα

σμεῖ καὶ κινεῖ καὶ ζωογονεῖ· καὶ αὐτὴ πρέπει κατ' ἀνάγκη νὰ εἶ-
 ναι ἄξια μεγαλύτερης τιμῆς ἀπὸ αὐτά, διότι αὐτὰ γίνονται ἢ
 φθείρονται ὅταν ἡ ψυχὴ τὰ ἀφήνει ἢ τοὺς χορηγεῖ ζωὴ, ἀλλὰ ἡ
 ἴδια ἡ ψυχὴ ὑπάρχει γιὰ πάντα διότι «αὐτὴ δὲν ἀποχωρίζεται τὸν
 ἑαυτὸ της». Ἔτσι πρέπει ἡ ψυχὴ νὰ σκεφθεῖ γιὰ τὸν τρόπο κατὰ
 τὸν ὁποῖο χορηγεῖ ζωὴ σὲ ὅλο τὸ σύμπαν καὶ στὰ καθέκαστα
 πράγματα. Ἄς κοιτάξει τὴ μεγάλη ψυχὴ, ὄντας ἡ ἴδια μιὰ ἄλλη
 ψυχὴ ποὺ δὲν εἶναι καθόλου μικρὴ, ποὺ ἔχει καταστρεῖ ἄξια νὰ
 βλέπει μὲ τὸ νὰ ἔχει ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ἀπάτη καὶ τὰ πράγματα
 ποὺ ἔχουν μαγεύσει τὶς ἄλλες ψυχές, καὶ εἶναι ἐδραιωμένη ἐν ἡ-
 συχίᾳ. Ἄς εἶναι ἥσυχος ὅχι μόνο τὸ περιέχον σῶμα της καὶ ἡ
 λυσσασμένη θάλασσα τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ὅλο τὸ περιβάλ-
 λον της· καὶ ἡ γῆ ἥσυχη, καὶ ἡ θάλασσα ἥσυχη, καὶ ὁ ἴδιος ὁ
 οὐρανὸς ἐν εἰρήνῃ. Σὲ αὐτὸν τὸν γαλήνιο οὐρανὸ ἃς φαντασθεῖ
 τὴ ψυχὴ σὰν νὰ εἰσρέει ἀπὸ ἔξω, νὰ ἐγχύεται καὶ νὰ εἰσχωρεῖ
 παντοῦ μέσα της καὶ νὰ τὴν φωτίζει· ὅπως οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου
 φωτίζουν ἓνα σκοτεινὸ σύννεφο, καὶ τὸ κάνουν νὰ λάμπει, καὶ
 τοῦ δίνουν μιὰ χρυσὴ ὄψη, ἔτσι ἡ ψυχὴ ποὺ εἰσχωρεῖ στὸ σῶμα
 τοῦ οὐρανοῦ τοῦ δίνει ζωὴ καὶ τοῦ δίνει ἀθανασία καὶ ἐγείρει
 ὅ,τι κοιμᾶται ἀδρανές. Καὶ ὁ οὐρανός, κινηθεὶς μὲ μία αἰδίο κί-
 νηση ὑπὸ τὴν σοφὴ καθοδήγηση τῆς ψυχῆς, γίνεται ἓνα «εὐτυ-
 χὲς ζωντανὸ ὄν» καὶ ἀποκτᾷ τὴν ἀξία του μὲ τὸ νὰ ἐδράζεται μέ-
 σα του ἡ ψυχὴ· πρὸ τῆς ψυχῆς αὐτὸς ἦταν νεκρὸ σῶμα, γῆ καὶ
 νερό, ἢ μᾶλλον τὸ σκότος τῆς ὕλης καὶ μὴ-ὑπαρξῆς, καὶ «αὐτὸ
 ποὺ οἱ θεοὶ μισοῦν», ὅπως λέγει ὁ ποιητής. Ἡ δύναμη καὶ ἡ φύ-
 ση τῆς ψυχῆς θὰ γίνουν ἀκόμη σαφέστερες καὶ προφανέστερες,

- διανοηθείη ὅπως περιέχει καὶ ἄγει ταῖς / αὐτῆς 30
 βουλήσεσι τὸν οὐρανόν. παντὶ μὲν γὰρ τῷ με-
 γέθει τούτῳ ὅσος ἐστὶν δέδωκεν ἑαυτὴν καὶ
 <κατὰ> πᾶν διάστημα καὶ μέγα καὶ μικρὸν ἐψύ-
 χωται ἄλλου μὲν ἄλλη κειμένου τοῦ σώματος
 καὶ τοῦ μὲν ὡδὶ τοῦ δὲ ὡδὶ ὄντος, καὶ τῶν μὲν
 ἐξ ἐναντίας τῶν δὲ ἄλλην ἀπάρτησιν ἀπ' ἄλ-
 10 λήλων ἐχόντων· / ἄλλ' οὐχ ἡ ψυχὴ οὕτως, οὐδὲ 35
 μέρει αὐτῆς ἕκαστον κατακερματισθεῖσα μο-
 ρίῳ ψυχῆς ζῆν ποιεῖ, ἀλλὰ τὰ πάντα ζῆ τῇ ὅλῃ
 καὶ πάρεστι πᾶσα πανταχοῦ, τῷ γεννήσαντι
 11 πατρὶ ὁμοιουμένη καὶ κατὰ τὸ ἓν καὶ κατὰ τὸ
 πάντῃ. καὶ πολὺς ὢν ὁ οὐρανὸς καὶ ἄλλος ἄλ-
 λη ἓν ἐστὶ τῇ ταύτης δυνάμει καὶ / θεὸς ἐστὶ διὰ 40
 ταύτην ὁ κόσμος ὅδε· ἐστὶ δὲ καὶ ἥλιος θεὸς ὅτι
 ἔμψυχος, καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, καὶ ἡμεῖς, εἴπερ
 12 τι, διὰ τοῦτο· ἑνέκυες γὰρ κοπρίων ἐκβλητότε-
 ροί· τὴν δὲ θεοῖς αἰτίαν τοῦ θεοῖς εἶναι ἀνάγ-
 κη πρεσβυτέραν θεὸν αὐτῶν εἶναι· ὁμοει-
 δῆς δὲ καὶ ἡ ἡμετέρα, καὶ ὅταν ἄνευ τῶν προσ/ 45
 ελθόντων σκοπῆς λαβὼν κεκαθαρμένην, εὐρή-
 σεις τὸ αὐτὸ τίμιον ὃ ἦν ψυχὴ, καὶ τιμιώτερον
 παντὸς τοῦ ὃ ἂν σωματικόν ἦ. γῆ γὰρ πάντα·
 13 κἂν πῦρ δὲ ἦ, τί ἂν εἴη τὸ καῖον αὐτοῦ; καὶ ὅσα
 ἐκ τούτων σύνθετα, κἂν ὕδωρ αὐτοῖς προσθῇς
 κἂν ἀέρα. εἰ δ' ὅτι ἔμψυχον διωκτὸν ἐσται, τί
 παρεῖς / τις ἑαυτὸν ἄλλο διώκει; τὴν δὲ ἐν ἄλ- 50
 λῳ ψυχὴν ἀγάμενος σεαυτὸν ἄγασαι.

ἂν κανεῖς σκεφθεῖ ἐδῶ πῶς περιέχει τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ὀδηγεῖ
 μὲ τις δικῆς τῆς βουλήσεως. Διότι ἡ ψυχὴ ἔχει δώσει τὸν ἑαυτὸ
 τῆς στὸ σύνολο τοῦ μεγέθους τοῦ οὐρανοῦ, ὅσο αὐτὸς ἐκτείνε-
 ται, καὶ κάθε διάστημα, καὶ μεγάλο καὶ μικρό, εἶναι ἔμψυχο· ἓνα
 σῶμα βρίσκεται σὲ ἓνα μέρος καὶ ἓνα σὲ κάποιο ἄλλο, καὶ ἓνα
 εἶναι ἐδῶ καὶ κάποιο ἄλλο ἐκεῖ· μερικὰ χωρίζονται μὲ τὸ νὰ εἶναι
 σὲ ἀντίθετα μέρη τοῦ σύμπαντος, καὶ ἄλλα κατ' ἄλλους τρόπους.
 Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἔτσι καὶ δὲν δίνει ζωὴ κατακερματιζόμε-
 νη, μὲ ἓνα κομμάτι τῆς γιὰ κάθε ἐπὶ μέρους πρᾶγμα, ἀλλὰ ὅλα τὰ
 πράγματα ζοῦν μὲ τὸ σύνολο, καὶ ἡ ὅλη ψυχὴ εἶναι παρούσα παν-
 τοῦ, ὅμοια πρὸς τὸν πατέρα ποὺ τὴν ἐγέννησε στὴν ἐνότητά τῆς
 καὶ τὴν καθολικότητά τῆς. Καὶ μὲ τὴ δύναμή τῆς ὁ οὐρανὸς εἶ-
 ναι ἓνας, ἂν καὶ εἶναι πολλαπλὸς μὲ ἓνα μέρος σὲ ἓναν ὡρο καὶ
 ἄλλο σὲ ἄλλο, καὶ τὸ σύμπαν μας εἶναι θεὸς μὲ τὴν μεσολάβηση
 αὐτῆς τῆς ψυχῆς. Καὶ ὁ ἥλιος ἐπίσης εἶναι θεὸς διότι εἶναι ἔμ-
 ψυχος, καὶ τὰ ἄλλα οὐράνια σῶματα, καὶ ἡμεῖς, ἂν εἴμαστε κατὰ
 κάποιο τρόπο θεοὶ, εἴμαστε γιὰ αὐτὸν τὸν λόγο : διότι «τὰ πτώ-
 ματα εἶναι περισσότερο ἀπορριπτέα ἀπὸ τὴν κοπρίαν». Ἀλλὰ
 αὐτὸ ποὺ γιὰ τοὺς θεοὺς εἶναι ἡ αἰτία τοῦ νὰ εἶναι θεοὶ πρέπει
 κατ' ἀνάγκη νὰ εἶναι μιὰ θεότητα πρεσβύτερη ἀπὸ αὐτούς. Ἀλλὰ
 ἡ ψυχὴ μας εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἶδους, καὶ ὅταν τὴ βλέπεις χωρὶς
 τίς προσαρτήσεις τῆς καὶ τὴ θεωρεῖς στὴν καθαρμένη τῆς μορ-
 φῇ θὰ βρεῖς ἐκεῖνο τὸ ἴδιο τὸ ἄξιο τιμῆς πρᾶγμα ποὺ [εἴπαμε
 ὅτι] ἦταν ἡ ψυχὴ, ἄξιο μεγαλύτερης τιμῆς ἀπὸ ὅ,τιδήποτε εἶναι
 σωματικό. Διότι ὅλα τὰ σωματικὰ πράγματα εἶναι γῆ· καὶ ἀκόμη
 καὶ ἂν αὐτὰ εἶναι φωτιά, τί θὰ μπορούσε νὰ ἦταν ἡ καίουσα ἀρ-
 χή του [ἐκτὸς ἀπὸ ψυχῆ]; Καὶ τὸ ἴδιο ἀληθεύει γιὰ ὅλα τὰ πρά-
 γματα ποὺ συντίθενται ἀπὸ αὐτά, ἀκόμη καὶ ἂν προσθέσεις σὲ
 αὐτὰ τὸ νερό, καὶ τὸν ἀέρα ἐπίσης. Ἀλλὰ ἂν τὸ σωματικό εἶναι
 ἄξιο νὰ τὸ ἐπιδιώκει κανεῖς ἐπειδὴ εἶναι ἔμψυχο, γιὰτὶ ἀφήνει
 κανεῖς τὸν ἑαυτὸ του νὰ πάει νὰ ἐπιδιώκει κάτι ἄλλο; Θαυμάζο-
 ντας ὅμως τὴ ψυχὴ σὲ κάτι ἄλλο, θαυμάζεις τὸν ἑαυτὸ σου.

- 14 Οὕτω δὴ τιμίου καὶ θείου ὄντος χρήματος 3
τῆς ψυχῆς πιστεύσας ἤδη τῷ τοιούτῳ θεὸν με-
τιέναι μετὰ τοιαύτης αἰτίας ἀνάβαινε πρὸς ἐ-
κεῖνον· πάντως που οὐ πόρρω βαλεῖς, οὐδὲ
15 πολλὰ τὰ μεταξύ. λάμβανε τοίνυν τὸ τοῦ θείου 5
/ τούτου θειότερον τὸ ψυχῆς πρὸς τὸ ἄνω γει-
τόνημα, μεθ' ὃ καὶ ἀφ' οὗ ἡ ψυχὴ· καίπερ γὰρ
οὔσα χρῆμα οἶον ἔδειξεν ὁ λόγος, εἰκὼν τίς
ἔστι νοῦ· οἶον λόγος ὁ ἐν προφορᾷ λόγου τοῦ
ἐν ψυχῇ, οὕτω τοι καὶ αὐτὴ λόγος νοῦ καὶ ἡ
πᾶσα ἐνέργεια καὶ ἣν προῖται ζωὴν εἰς ἄλλου
ὑπόστασιν· οἶον / πυρὸς τὸ μὲν ἡ συνοῦσα 10
θερμότης, ἡ δὲ ἣν παρέχει· δεῖ δὲ λαβεῖν ἐκεῖ
16 οὐκ ἐκρέουσιν, ἀλλὰ μένουσιν μὲν τήν· ἐν αὐ-
τῷ, τὴν δὲ ἄλλην ὑφισταμένην. οὔσα οὖν ἀπὸ
νοῦ νοερά ἐστι καὶ ἐν λογισμοῖς ὁ νοῦς αὐτῆς
καὶ ἡ τελείωσις ἀπ' αὐτοῦ πάλιν οἶον πατρὸς
17 ἐκθρέψαντος ὃν οὐ τέλειον ὡς / πρὸς αὐτὸν 15
ἐγέννησεν. ἡ τε οὖν ὑπόστασις αὐτῇ ἀπὸ νοῦ
ὃ τε ἐνεργεία λόγος νοῦ αὐτῇ ὁρωμένου. ὅταν
γὰρ ἐνίδῃ εἰς νοῦν, ἐνδοθεν ἔχει καὶ οἰκεῖα ἃ
νοεῖ καὶ ἐνεργεῖ, καὶ ταύτας μόνας δεῖ λέγειν
ἐνεργείας ψυχῆς, ὅσα νοερῶς καὶ ὅσα οἰκοθεν·
18 τὰ δὲ χεῖρω ἄλλοθεν καὶ πάθη ψυχῆς τῆς / τοι- 20
αύτης. νοῦς οὖν ἐπὶ μᾶλλον θειοτέραν ποιεῖ
καὶ τῷ πατὴρ εἶναι καὶ τῷ παρεῖναι· οὐδὲν γὰρ
μεταξὺ ἢ τὸ ἐτέροις εἶναι, ὡς ἐφεξῆς μέντοι
καὶ ὡς τὸ δεχόμενον, τὸ δὲ ὡς εἶδος· καλὴ δὲ

3. Ἀφοῦ ἡ ψυχὴ εἶναι τόσο ἄξιο τιμῆς καὶ θεῖο πρᾶγμα, νὰ εἶσαι σίγουρος ἤδη ὅτι μπορεῖς νὰ φθάσεις τὸν Θεὸ γιὰ τὸν λόγο ὅτι εἶναι τέτοιου εἶδους, καὶ μὲ αὐτὸ ὡς κίνητρο σου νὰ ἀνέλθεις ἕως αὐτόν: μὲ κάθε βεβαιότητα δὲν θὰ ψάχνεις μακριά· καὶ τὰ μεταξύ στάδια δὲν εἶναι πολλά. Λάβε λοιπὸν τὸν πρὸς τὰ ἄνω γείτονα τῆς ψυχῆς, περισσότερο θεῖο ἀπὸ αὐτὸ τὸ θεῖο πρᾶγμα, μετὰ τὸ ὁποῖο καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχεται ἡ ψυχὴ. Διότι, ἂν καὶ εἶναι ἓνα πρᾶγμα τοῦ εἶδους ποὺ ἔχει δεῖξει ἡ συζήτησή μας ὅτι εἶναι, εἶναι μιὰ εἰκόνα τοῦ Νοῦ· ὅπως μιὰ σκέψη στὴ διατύπωσή της εἶναι μιὰ εἰκόνα τῆς σκέψης στὴν ψυχὴ, ἔτσι ἡ ἴδια ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ἐκφρασμένη σκέψη τοῦ Νοῦ, καὶ ἡ ὅλη του ἐνέργεια, καὶ ἡ ζωὴ ποὺ χορηγεῖ γιὰ τὴν ὑπόστασι μιᾶς ἄλλης πραγματικότητας· ὅπως ἡ φωτιὰ ἔχει τὴ θερμότητα ποὺ παραμένει μαζί της καὶ τὴ θερμότητα ποὺ ἐκπέμπει. Πρέπει ὅμως κανεὶς νὰ καταλάβει ὅτι ἡ ἐνέργεια στὸ ἐπίπεδο τοῦ Νοῦ δὲν ῥεεῖ ἐκτὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ἡ ἐξωτερικὴ ἐνέργεια ἀποκτᾷ τὴν ὑπαρξὴ της ὡς κάτι διαφορετικὸ. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ὑπαρξὴ της προέρχεται ἀπὸ τὸν Νοῦ, ἡ ψυχὴ εἶναι νοερά, καὶ ὁ νοῦς της εἶναι σὲ λογισμούς, καὶ ἡ τελείωσή της προέρχεται ἀπὸ τὸν Νοῦ, σὰν ἓνας πατέρας ποὺ μεγαλώνει ἓναν γιὸ τὸν ὁποῖο γέννησε ἀτελῆ σὲ σχέση μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἡ πραγμάτωσις τῆς ψυχῆς, λοιπὸν, προέρχεται ἀπὸ τὸν Νοῦ καὶ ἡ σκέψη της πραγματώνεται ὅταν βλέπει τὸν Νοῦ. Διότι ὅταν βλέπει μέσα στὸν Νοῦ, ἔχει μέσα της καὶ ὡς δικά της αὐτὰ ποὺ νοεῖ στὴν ἐνεργεία πραγμάτωσής τους. Καὶ αὐτὲς μόνον πρέπει νὰ καλοῦμε ἐνέργειες τῆς ψυχῆς, ὅσα αὐτὴ κάνει νοερῶς καὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδια· οἱ κατώτερες δραστηριότητές της προέρχονται ἀπὸ ἄλλου καὶ ἀνήκουν σὲ μιὰ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ κατωτέρου εἶδους. Ὁ Νοῦς συνεπῶς κάνει τὴν ψυχὴ ἀκόμη περισσότερο θεῖα μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁ πατέρας της καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι παρὼν σὲ αὐτήν· διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε μεταξὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι διαφορετικά, ἡ ψυχὴ ὡς ἐπόμενη στὴ σειρὰ καὶ ὡς δέκτης, ὁ Νοῦς ὡς ἰδέα· ἀκόμη καὶ ἡ ὕλη τοῦ Νοῦ εἶναι ὡραία

- καὶ ἡ νοῦ ὕλη νοοειδῆς οὕσα καὶ ἀπλῇ.
 19 Οἶον δὲ ὁ νοῦς, καὶ αὐτῷ μὲν τούτῳ δῆλον
 ὅτι κρεῖττον ψυχῆς, / τοιαῦδε οὔσης, / ἴδιοι δ' 25
 ἂν τις καὶ ἐκ τῶνδε. κόσμον αἰσθητὸν τόνδε
 εἴ τις θαυμάζει εἰς τε τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος
 καὶ τὴν τάξιν τῆς φορᾶς τῆς αἰδίου ἀποβλέπων
 καὶ θεοὺς τοὺς ἐν αὐτῷ, τοὺς μὲν ὁρωμένους
 τοὺς δὲ καὶ ἀφανεῖς ὄντας, / καὶ δαίμονας καὶ 5
 ζῶα φυτά τε πάντα, ἐπὶ τὸ ἀρχέτυπον αὐτοῦ
 20 καὶ τὸ ἀληθινώτερον ἀναβὰς κάκει πάντα ιδέ-
 τω νοητὰ καὶ παρ' αὐτῶν αἰδία ἐν οἰκείᾳ συνέ-
 σει καὶ ζωῇ καὶ τούτων τὸν ἀκήρατον νοῦν
 προστάτην καὶ σοφίαν ἀμήχανον καὶ τὸν ὡς
 21 ἀληθῶς ἐπὶ Κρόνου βίον θεοῦ / κόρου καὶ νοῦ 10
 ὄντος· πάντα γὰρ ἐν αὐτῷ τὰ ἀθάνατα περιέχει,
 νοῦν πάντα, θεὸν πάντα, ψυχὴν πᾶσαν, ἐστῶ-
 τα αἰεὶ, τί γὰρ ζητεῖ μεταβάλλειν εὐ ἔχων, ποῦ
 δὲ μετελθεῖν πάντα παρ' αὐτῷ ἔχων; ἀλλ' οὐδὲ
 αὔξειν ζητεῖ τελειότατος ὢν· διὸ καὶ τὰ παρ' αὐ-
 τῷ πάντα τέλεια, ἵνα πάντῃ ἢ / τέλειος οὐδὲν ἔ- 15
 22 χων ὅ τι μὴ τοιοῦτον, οὐδὲν ἔχων ἐν αὐτῷ ὃ μὴ
 νοεῖ· νοεῖ δὲ οὐ ζητῶν, ἀλλ' ἔχων. καὶ τὸ μακά-
 ριον αὐτῷ οὐκ ἐπίκτητον, ἀλλ' ἐν αἰῶνι πάντα,
 καὶ ὁ ὄντως αἰὼν· ὃν μιμεῖται χρόνος περιθέων
 ψυχὴν τὰ μὲν παριείς, τοῖς δὲ ἐπιβάλλων· καὶ
 γὰρ ἄλλα καὶ ἄλλα αὖ περὶ / ψυχὴν, ποτὲ γὰρ 20
 23 Σωκράτης, ποτὲ δὲ ἵππος, ἐν τι αἰεὶ τῶν ὄντων.
 ὁ δὲ νοῦς πάντα· ἔχει οὖν [ἐν τῷ αὐτῷ] πάντα

ἀφοῦ αὐτὴ ἔχει τὴν μορφή τοῦ Νοῦ καὶ εἶναι ἀπλῇ. Ἀλλὰ αὐτὸ
 ποῦ εἶναι ὁ Νοῦς εἶναι σαφὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι
 ἀνώτερος τῆς ψυχῆς ἢ ὅποια ἔχει τέτοια μεγάλη ὑπεροχή.

4. Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ δεῖ αὐτὸ ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ ἐξῆς:
 ἂν κανεὶς θαυμάζει αὐτὸ τὸ αἰσθητὸ σύμπαν, παρατηρῶντας τὸ
 μέγεθός του καὶ τὸ κάλλος του καὶ τὴν τάξιν τῆς αἰωνίας κίνησής
 του, καὶ τοὺς θεοὺς μέσα σὲ αὐτό, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι
 ὁρατοὶ καὶ μερικοὶ εἶναι ἀόρατοι, καὶ τὰ πνεύματα, καὶ ὅλα τὰ
 ζῶα καὶ τὰ φυτά, ἂς ἀνέλθει πρὸς τὴν ἀρχέτυπη καὶ πλέον ἀλη-
 θῆ πραγματικότητα καὶ ἐκεῖ ἂς δεῖ ὅλα τὰ νοητὰ καὶ αἰώνια μέσα
 σὲ αὐτό, μέσα στὴ δική του ἀντίληψη καὶ ζωῇ· καὶ ἂς δεῖ τὸν
 καθαρὸ Νοῦ νὰ ἡγεῖται αὐτῶν καὶ τὴν τεράστια σοφία, καὶ τὴν
 ἀληθῆ ζωὴ τοῦ Κρόνου, ἐνός θεοῦ ὁ ὅποιος εἶναι πληρότητα καὶ
 Νοῦς. Διότι περιέχει μέσα του ὅλα τὰ ἀθάνατα πράγματα, κάθε
 Νοῦ, κάθε θεό, κάθε ψυχὴ, κάθε τι γιὰ πάντα ἀκίνητο. Γιατὶ ἂν
 ζητοῦσε νὰ ἀλλάξει ὅταν ὅλα ἔχουν καλῶς μὲ αὐτόν; Πρὸς τὰ
 ποῦ θὰ ἤθελε νὰ φύγει ὅταν ἔχει τὰ πάντα μέσα στὸν ἑαυτό του;
 Ἀλλὰ δὲν ἐπιδιώκει οὔτε νὰ αὐξηθεῖ, ἀφοῦ εἶναι τελειότατος.
 Συνεπῶς ὅλα τὰ πράγματα ἐντός του εἶναι τέλεια, ὥστε νὰ μπο-
 ρεῖ νὰ εἶναι στὸ σύνολό του τέλειος, μὴ ἔχοντας κάτι ποῦ νὰ μὴν
 εἶναι ἔτσι, μὴ ἔχοντας κάτι μέσα στὸν ἑαυτό του ποῦ νὰ μὴν νοεῖ·
 ὅμως νοεῖ ὅχι ζητῶντας, ἀλλὰ ἔχοντας. Ἡ μακαριότητά του δὲν
 εἶναι κάτι ἐπίκτητο, ἀλλὰ ὅλα τὰ πράγματα εἶναι στὴν αἰωνιότη-
 τα, καὶ ἡ ἀληθῆς αἰωνιότητα, τὴν ὅποια ἀντιγράφει ὁ χρόνος,
 τρέχει γύρω ἀπὸ τὴν ψυχὴ, ἀφήνοντας μερικὰ πράγματα νὰ πε-
 ράσουν καὶ προσέχοντας ἄλλα. Γιατὶ γύρω ἀπὸ τὴν ψυχὴ τὰ
 πράγματα ἐρχονται τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο: τώρα ὁ Σωκράτης, τώ-
 ρα ἓνα ἄλογο, πάντοτε μία ἐπὶ μέρους πραγματικότητα· ἀλλὰ ὁ
 Νοῦς εἶναι ὅλα τὰ πράγματα. Τὸ πνεῦμα βέβαια τὰ περιέχει ὁ-

- ἐστῶτα ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ἔστι μόνον, καὶ τὸ ἔστιν
 αἰεὶ καὶ οὐδαμοῦ τὸ μέλλον· ἔστι γὰρ καὶ τότε·
 οὐδὲ τὸ παρεληλυθός· οὐ γάρ τι ἐκεῖ παρελή-
 λυθεν, ἀλλ' ἐνέστηκεν αἰεὶ ἅτε τὰ αὐτὰ / ὄντα 25
- 24 οἷον ἀγαπῶντα ἑαυτὰ οὕτως ἔχοντα. ἕκαστον
 δὲ αὐτῶν νοῦς καὶ ὄν ἐστι καὶ τὸ σύμπαν πᾶς
 νοῦς καὶ πᾶν ὄν, ὁ μὲν νοῦς κατὰ τὸ νοεῖν
 ὑφιστάς τὸ ὄν, τὸ δὲ ὄν τῷ νοεῖσθαι τῷ νῷ δι-
 δὸν τὸ νοεῖν καὶ τὸ εἶναι.
- 25 Τοῦ δὲ νοεῖν αἴτιον ἄλλο, ὃ καὶ τῷ ὄντι· ἀμ-
 φοτέρων οὖν ἅμα αἴτιον ἄλλο. / ἅμα μὲν γὰρ 30
 ἐκεῖνα καὶ συνυπάρχει καὶ οὐκ ἀπολείπει ἄλ-
 ληλα, ἀλλὰ δύο ὄντα τοῦτο τὸ ἐν ὁμοῦ νοῦς καὶ
 ὄν καὶ νοοῦν καὶ νοούμενον, ὁ μὲν νοῦς κατὰ
 τὸ νοεῖν, τὸ δὲ ὄν κατὰ τὸ νοούμενον· οὐ γὰρ
- 26 ἂν γένοιτο τὸ νοεῖν ἑτερότητος μὴ οὔσης καὶ
 ταυτότητος δέ. γίνεται οὖν τὰ πρῶτα νοῦς, /
 ὄν, ἑτερότης, ταυτότης· δεῖ δὲ καὶ κίνησιν λα- 35
 βεῖν καὶ στάσιν· καὶ κίνησιν μὲν, εἰ νοεῖ, στά-
 σιν δέ, ἵνα τὸ αὐτό· τὴν δὲ ἑτερότητα, ἵν' ἡ νο-
 οῦν καὶ νοούμενον (ἡ ἐὰν ἀφέλῃς τὴν ἑτερό-
 τητα, ἐν γενόμενον σιωπήσεται· δεῖ δὲ καὶ τοῖς
 νοηθεῖσιν ἑτέροις πρὸς ἄλληλα εἶναι)· ταῦτόν
 / δέ, ἐπεὶ ἐν ἑαυτῷ· καὶ κοινὸν δέ τι ἐν πᾶσι, 40
 καὶ ἡ διάφορα, ἑτερότης. ταῦτα δὲ πλείω γε-
 νόμενα ἀριθμὸν καὶ τὸ ποσὸν ποιεῖ· καὶ τὸ
 ποιὸν δὲ ἡ ἐκάστου τούτων ιδιότης· ἐξ ὧν ὡς
 ἀρχῶν τᾶλλα.

λα ὡσὰν στήν ἴδια θέσῃ ἡσυχάζοντα· τοῦτο εἶναι μόνον, γι'
 αὐτὸ ἰσχύει τὸ «εἶναι», οὐδέποτε τὸ θά «εἶναι» διότι καὶ στὸ
 μέλλον «εἶναι» αὐτό, οὔτε τὸ «παρελθόν» ἰσχύει γιὰ τὸ πνεῦ-
 μα· διότι στὸν ἐπάνω κόσμον ἐκεῖ, τίποτα δὲν παρέρχεται, ἀλ-
 λά ὅλα στέκονται πάντοτε στήν αἰωνιότητα, ἀφοῦ εἶναι τὰ ἴ-
 δια, σὰν νὰ ἦταν ἱκανοποιημένα μὲ τὸν ἑαυτό τους ἐπει-
 δὴ εἶναι ἔτσι. Ἀλλὰ καθένα ἀπ' αὐτὰ εἶναι Νοῦς καὶ Ὄν, καὶ
 τὸ ὅλο εἶναι καθολικὸς Νοῦς καὶ Ὄν, Νοῦς ποὺ κάνει τὸ Ὄν νὰ
 ὑπάρχει μὲ τὸ νὰ τὸ νοεῖ, καὶ Ὄν ποὺ δίδει στὸν Νοῦ τὸ νοεῖν καὶ
 τὴν ὑπαρξὴ μὲ τὸ νὰ νοεῖται. Ἀλλὰ ἡ αἰτία τοῦ νοεῖν εἶναι κάτι
 ἄλλο, ποὺ εἶναι ἐπίσης καὶ αἰτία τοῦ εἶναι· ἀμφοτέρωθεν συνεπῶς
 ἔχουν μιὰ αἰτία διάφορη ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἴδια. Διότι εἶναι ταυτόχρο-
 να καὶ ὑπάρχουν μαζί καὶ τὸ ἓνα δὲν ἀφήνει τὸ ἄλλο, ἀλλὰ αὐτὸ
 τὸ ἓνα εἶναι δύο πράγματα, Νοῦς καὶ Ὄν καὶ νοεῖν καὶ νοούμενο,
 Νοῦς ὡς νοεῖν καὶ Ὄν ὡς νοούμενο. Διότι δὲν θὰ μπορούσε νὰ
 ὑπάρχει νοεῖν χωρὶς ἑτερότητα, καὶ ἐπίσης ταυτότητα. Αὐτὰ λοι-
 πὸν εἶναι πρωταρχικά, ὁ Νοῦς, τὸ Ὄν, ἡ Ἑτερότητα, ἡ Ταυτό-
 τητα· ἀλλὰ πρέπει κανεὶς νὰ περιλάβει ἐπίσης τὴν Κίνησιν καὶ
 τὴν Ἠρεμία. Πρέπει κανεὶς νὰ περιλάβει τὴν κίνησιν ἐὰν ὑπάρ-
 χει νόηση, καὶ τὴν ἡρεμία ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ νοεῖ τὸ ἴδιο· καὶ
 τὴν ἑτερότητα, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ὑπάρχει νοοῦν καὶ νοούμενο·
 εἰδᾶλλως, ἂν ἀφαιρέσεις τὴν ἑτερότητα, θὰ γίνῃ ἓνα καὶ θὰ μεί-
 νει σιωπηλό· καὶ τὰ ἀντικείμενα τῆς νόησης, ἐπίσης πρέπει νὰ
 ἔχουν τὴν ἑτερότητα στὴ μεταξύ τους σχέσιν. Ἀλλὰ κανεὶς πρέ-
 πει νὰ περιλάβει τὴν ταυτότητα, ἐπειδὴ αὐτὸ εἶναι ἓνα μὲ τὸν ἑ-
 αυτό του, καὶ ὅλα ἔχουν κάποια κοινὴ ἐνότητα· καὶ ἡ διαφορετι-
 κὴ ποιότητα καθενὸς εἶναι ἡ ἑτερότητα. Τὸ γεγονός ὅτι ὑπάρχουν
 πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πρωταρχικά ποιεῖ τὸν ἀριθμὸ καὶ τὴν ποσό-
 τητα· καὶ ἡ ιδιαιτερότητα καθενὸς ποιεῖ τὴν ποιότητα, καὶ ἀπὸ
 αὐτὰ ὡς ἀρχὲς προέρχεται ὅ,τιδήποτε ἄλλο.

- 27 Πολὺς οὖν οὗτος ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ ψυχῇ· τῇ δὲ 5
 ὑπάρχει ἐν τούτοις εἶναι συναφθεῖση, εἰ μὴ
 ἀποστατεῖν ἐθέλοι· πελάσασα οὖν αὐτῷ καὶ
 οἶον ἐν γενομένη ζητεῖ, τίς οὖν ὁ τοῦτον γεν-
 νήσας, ὁ ἀπλοῦς καὶ ὁ πρὸ τοιούτου πλήθους,
 ὁ αἷτιος / τοῦ καὶ εἶναι καὶ πολλὸν εἶναι τοῦτον, 5
- 28 ὁ τὸν ἀριθμὸν ποιῶν. ὁ γὰρ ἀριθμὸς οὐ πρῶτος·
 καὶ γὰρ πρὸ δυάδος τὸ ἐν, δεύτερον δὲ δυάς καὶ
 παρὰ τοῦ ἐνὸς γεγεννημένη ἐκεῖνο ὀριστὴν ἔχει,
 αὐτὴ δὲ ἀόριστον παρ' αὐτῆς· ὅταν δὲ ὀρισθῇ,
 ἀριθμὸς ἦδη. ἀριθμὸς δὲ ὡς οὐσία, ἀριθμὸς δὲ
 καὶ ἡ ψυχὴ. / οὐ γὰρ ὄγκοι τὰ πρῶτα οὐδὲ με- 10
 γέθη· τὰ γὰρ παχέα ταῦτα ὕστερα, ἅ ὄντα ἡ αἴ-
 σθησις οἶεται. οὐδὲ ἐν σπέρμασι δὲ τὸ ὑγρὸν
 τὸ τίμιον, ἀλλὰ τὸ μὴ ὀρώμενον, τοῦτο δὲ ἀρι-
 29 θμὸς καὶ λόγος. ὁ οὖν ἐκεῖ λεγόμενος ἀριθμὸς
 καὶ ἡ δυάς λόγοι καὶ νοῦς· ἀλλὰ ἀόριστος μὲν
 ἡ δυάς τῷ οἶον ὑποκει/μένῳ λαμβανομένη, ὁ 15
 δὲ ἀριθμὸς ὁ ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐνὸς εἶδος, ἐκά-
 στου οἶον μορφωθέντος τοῖς γενομένοις εἶδε-
 σιν ἐν αὐτῷ· μορφοῦται δὲ ἄλλον μὲν τρόπον
 παρὰ τοῦ ἐνός, ἄλλον δὲ παρ' αὐτοῦ, οἶον ὄψις
 ἢ κατ' ἐνέργειαν· ἔστι γὰρ ἡ νόησις ὄρασις
 ὁρῶσα· ἄμφω τε ἐν.
- 30 Πῶς οὖν ὁρᾷ καὶ τίνα, καὶ πῶς ὅλως ὑπέστη 6
 καὶ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ἵνα καὶ ὁρᾷ; νῦν μὲν
 γὰρ τὴν ἀνάγκην τοῦ εἶναι ταῦτα ἡ ψυχὴ ἔχει,
 ἐπιποθεῖ δὲ τὸ θρυλλούμενον δὴ τοῦτο καὶ πα-

5. Αὐτὸς ὁ θεός, λοιπόν, ποῦ εἶναι πάνω ἀπὸ τὴν ψυχὴ, εἶναι
 πολλαπλοῦς· καὶ ἡ ψυχὴ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν νοητῶν πραγματικο-
 τήτων σὲ ἐνότητα μαζί τους, ἂν δὲν θέλει νὰ τίς ἐγκαταλείψει. "Ο-
 ταν λοιπόν αὐτὴ ἔχει ἔλθει πλησίον του καί, κατὰ κάποιο τρόπο,
 γίνει ἓνα μὲ αὐτόν, αὐτὴ ἐρωτᾷ: Ποιὸς εἶναι, λοιπόν, αὐτὸς
 ποῦ γέννησε αὐτὸν τὸν θεό; "Ο ἀπλοῦς Θεός, αὐτὸς ποῦ προη-
 γεῖται αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῆς πολλαπλότητος, ἡ αἰτία καὶ τῆς ὑ-
 πάρξεως καὶ τῆς πολλαπλότητος αὐτοῦ, ὁ ποιητὴς τοῦ ἀριθμοῦ.
 Διότι ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι πρωταρχικός: τὸ "Εν προηγείται τῆς
 δυάδος, ἀλλὰ ἡ δυάς εἶναι δευτερεύουσα, καί, προσερχόμενη ἀπὸ
 τὸ "Εν, τὸ ἔχει ὡς ὀριστὴν, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἀπὸ τὴν φύσιν της εἶναι
 ἀόριστη· ἀλλὰ ὅταν αὐτὴ ὀρισθεῖ, εἶναι ἤδη ἀριθμὸς, ἀλλὰ ἓνας
 ἀριθμὸς ὡς οὐσία· καὶ ἡ ψυχὴ ἐπίσης εἶναι ἓνας ἀριθμὸς. Διότι οἱ
 ὄγκοι καὶ τὰ μεγέθη δὲν εἶναι πρωταρχικά: αὐτὰ τὰ πράγματα ποῦ
 ἔχουν πάχος ἐρχονται ὕστερα καὶ ἡ αἰσθητηριακὴ ἀντίληψη νο-
 μίζει ὅτι εἶναι πραγματικότητες. Ἀκόμη καὶ στὰ σπέρματα δὲν
 εἶναι τὸ ὑγρὸ ποῦ εἶναι ἄξιο τιμῆς, ἀλλὰ αὐτὸ ποῦ δὲν εἶναι ὁρα-
 τό: καὶ αὐτὸ εἶναι ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἔλλογη ἀρχή. Συνεπῶς αὐτὸ
 ποῦ καλεῖται ἀριθμὸς στὸν νοητὸ κόσμον καὶ ἡ δυάς εἶναι ἔλλο-
 γες ἀρχές καὶ Νοῦς· ἀλλὰ ἡ δυάς εἶναι ἀόριστη ὅταν κανεὶς δια-
 μορφώνει μιὰ ἰδέα της ἀπὸ αὐτὸ ποῦ μπορεῖ νὰ κληθεῖ τὸ ὑποκεί-
 μενο, ἀλλὰ κάθε ἀριθμὸς καὶ ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ ποῦ προέρχονται
 ἀπὸ αὐτὴν καὶ τὸ "Εν εἶναι ἓνα εἶδος, ὡς ἐὰν ὁ Νοῦς νὰ διαμορφώ-
 θηκε ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς ποῦ ἐφθασαν νὰ ὑπάρχουν σὲ αὐτόν·
 ἀλλὰ διαμορφώνεται κατὰ κάποιο τρόπο ἀπὸ τὸ "Εν καὶ κατὰ ἄλ-
 λο τρόπο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ὅπως ἡ κατ' ἐνέργειαν ὄρασις· διότι
 ἡ νόησις εἶναι ὄρασις ποῦ ὁρᾷ, καὶ ἀμφοτέρω εἶναι ἓνα.

6. Πῶς, λοιπόν, ὁρᾷ, καὶ ποιὸν ὁρᾷ; Καὶ πῶς κατέληξε νὰ ὑ-
 πάρχει γενικὰ καὶ νὰ προέλθει ἀπὸ τὸ "Εν ὥστε νὰ δύναται νὰ
 ὁρᾷ; Διότι ἡ ψυχὴ τώρα γνωρίζει ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα πρέπει νὰ
 ὑπάρχουν, ἀλλὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπαντήσῃ στὴν ἐρώτησις ποῦ ἐπα-

- ρὰ τοῖς πάλαι σοφοῖς, πῶς ἐξ ἑνὸς τοιούτου / 5
 ὄντος οἷον λέγομεν τὸ ἓν εἶναι, ὑπόστασιν ἔ-
 σχεν ὅτιοῦν εἴτε πλῆθος εἴτε δυὰς εἴτε ἀριθμός,
 ἀλλ' οὐκ ἔμεινεν ἐκεῖνο ἐφ' ἑαυτοῦ, τοσοῦτον
 δὲ πλῆθος ἐξερρύη, ὃ ὁρᾶται μὲν ἐν τοῖς οὖ-
 σιν, ἀνάγειν δὲ αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο ἀξιούμεν. ὦ-
 31 δε οὖν λεγέσθω — θεὸν αὐτὸν ἐπικαλεσαμένοις
 οὐ λόγῳ γεγωνῶ, ἀλλὰ / τῇ ψυχῇ ἐκτεínaσιν 10
 ἑαυτοὺς εἰς εὐχὴν πρόν ἐκεῖνον εὐχεσθαι τοῦ-
 τον τὸν τρόπον δυναμένους μόνους πρὸς μό-
 νον — δεῖ τοίνυν θεατὴν, ἐκείνου ἐν τῷ εἶσω
 οἷον νεῶ ἐφ' ἑαυτοῦ ὄντος, μένοντος ἡσύχου
 ἐπέκεινα ἀπάντων, τὰ οἷον πρὸς τὸ ἕξω ἤδη ἀ-
 γάλατα ἐστῶτα, μᾶλλον δὲ ἄγαλμα τὸ πρῶ/
 τον ἐκφανέν θεᾶσθαι πεφηνὸς τοῦτον τὸν τρό- 15
 πον.
- 32 Παντὶ τῷ κινουμένῳ δεῖ τι εἶναι πρὸς ὃ κι-
 νεῖται· μὴ ὄντος δὲ ἐκείνῳ μηδενὸς μὴ τιθώμε-
 θα αὐτὸ κινεῖσθαι, ἀλλ' εἴ τι μετ' αὐτὸ γίνεται,
 ἐπιστραφέντος αἰεὶ ἐκείνου πρὸς αὐτὸ ἀναγ-
 καῖόν ἐστι γεγονέναι· ἐκποδῶν δὲ ἡμῖν ἔστω
 γένεσις ἢ ἐν / χρόνῳ τὸν λόγον περὶ τῶν αἰεὶ 20
 ὄντων ποιούμενοις· τῷ δὲ λόγῳ τὴν γένεσιν
 προσάπτοντας αὐτοῖς, αἰτίας καὶ τάξεως αὐτοῖς
 ἀποδόσει, τὸ οὖν γινόμενον ἐκεῖθεν οὐ κινή-
 33 θέντος φατέον γίνεσθαι. εἰ γὰρ κινήθέντος αὐ-
 τοῦ τι γίνοιτο, τρίτον ἀπ' ἐκείνου τὸ γινόμε-
 νον μετὰ τὴν κίνησιν ἂν γίνοιτο καὶ οὐ δεύτε-

νειλημμένα συζητήθηκε ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους,
 πῶς ἀπὸ τὸ Ἔν, ἂν αὐτὸ εἶναι ἔτσι ὅπως λέμε ὅτι εἶναι, ἀπέκτησε
 τὴν ὑπόστασίν του ὁ,τιδήποτε ἄλλο, εἴτε εἶναι ἓνα πλῆθος εἴτε
 μιὰ δυὰς εἴτε ἓνας ἀριθμός, καὶ γιὰτὶ ἀντίθετα δὲν παρέμεινε στὸν
 ἑαυτὸ του, ἀλλὰ τόσο μεγάλη πολλαπλότητα προέκυψε ἀπὸ αὐτὸ
 ὅπως αὐτὴ ποὺ εἶναι ὁρατὴ στὰ ὄντα, ἀλλὰ θεωροῦμε ὁρθὸ νὰ
 τὴν ἀνάγουμε στὸ Ἔν. Ἄς μιλήσουμε γι' αὐτὸ κατ' αὐτὸν τὸν
 τρόπο, πρῶτα ἐπικαλούμενοι τὸν ἴδιο τὸν Θεό, ὅχι μὲ προφορικὰ
 λόγια, ἀλλὰ ἐκτείνοντας τοὺς ἑαυτοὺς μας μὲ τὴν ψυχὴ μας προ-
 σευχόμενοι σὲ αὐτόν, δυνάμενοι κατ' αὐτόν τὸν τρόπο νὰ προ-
 σευχηθοῦμε μόνοι σὲ αὐτόν μόνον. Ὁ θεώμενος, λοιπόν, ἐφόσον
 ὁ Θεὸς ὑπάρχει ἀφ' ἑαυτοῦ σὰν νὰ ἦταν μέσα στὸν ναό, παραμέ-
 νοντας ἡσυχος ἐπέκεινα ὅλων τῶν πραγμάτων, πρέπει νὰ θεᾶται
 αὐτὰ ποὺ ἀντιστοιχοῦν στίς εἰκόνες ποὺ βρίσκονται ἤδη ἔξω ἀπὸ
 τὸν ναό, ἢ μᾶλλον ἐκεῖνη τὴν εἰκόνα ποὺ ἐμφανίσθηκε πρώτη·
 καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖο ἐμφανίσθηκε· κάθε τι
 ποὺ κινεῖται πρέπει νὰ ἔχει κάποιο τέλος πρὸς τὸ ὁποῖο κινεῖται.
 Τὸ Ἔν δὲν ἔχει τέτοιο τέλος, καὶ ἔτσι δὲν πρέπει νὰ θεωρήσουμε
 ὅτι κινεῖται. Ἄν κάτι ὑφίσταται μετὰ ἀπὸ αὐτό, πρέπει νὰ θεωρή-
 σουμε ὅτι αὐτὸ ἀναγκαῖα ὑφίσταται, ἐνῶ τὸ Ἔν παραμένει συνε-
 χῶς ἐστραμμένον πρὸς τὸν ἑαυτὸ του. Ὅταν συζητοῦμε περὶ τῶν
 αἰωνίων πραγματικοτήτων δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπουμε στὴν ἐν
 χρόνῳ γένεση νὰ γίνεταί ἐμπόδιον στὴ σκέψη μας· στὴ συζή-
 τησὴ χρησιμοποιοῦμε τὴν λέξη «γένεση» γιὰ αὐτὲς ἀποδίδοντάς
 τοὺς αἰτιώδη σχέση καὶ τάξη, καὶ πρέπει συνεπῶς νὰ δηλώσουμε
 πῶς ὅ,τι γεννᾶται ἀπὸ τὸ Ἔν γεννᾶται χωρὶς νὰ κινεῖται τὸ Ἔν·
 διότι ἂν κάτι ἐγεννᾶτο ὡς ἀποτέλεσμα κινήσεως τοῦ Ἐνός, θὰ
 ἦταν τὸ τρίτο ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Ἔν, ὅχι τὸ δεύτερο, ἀφοῦ θὰ

ρον. / δεῖ οὖν ἀκινήτου ὄντος, εἴ τι δεύτερον 25
 34 μετ' αὐτό, οὐ προσενέυσαντος οὐδὲ βουλευθέν-
 τος οὐδὲ ὅλως κινηθέντος ὑποστῆναι αὐτό. πῶς
 οὖν, καὶ τί δεῖ νοῆσαι; περὶ ἐκεῖνο μὲν ὄν, πε-
 ρίλαμψιν ἐξ αὐτοῦ μὲν, ἐξ αὐτοῦ δὲ μένοντος·
 οἷον ἡλίου τὸ περὶ αὐτὸν λαμπρὸν ὥσπερ πε-
 ριθέον, ἐξ / αὐτοῦ ἀεὶ γεννώμενον, μένοντος 30
 35 δέ. καὶ πάντα τὰ ὄντα ἕως μένει ἐκ τῆς
 οὐσίας ἀναγκαίαν τὴν περὶ αὐτὰ πρὸς τὸ ἕξω
 αὐτῶν ἐκ τῆς παρούσης δυνάμεως δίδωσιν αὐ-
 τῶν ἐξηρητημένην ὑπόστασιν, εἰκόνα οὖσαν
 οἷον ἀρχετύπων ὧν ἐξέφυ· πῦρ μὲν τὴν παρ' αὐ-
 τοῦ θερμότητα· καὶ χιῶν οὐκ / εἴσω μόνον τὸ 35
 ψυχρὸν κατέχει· μάλιστα δὲ ὅσα εὐώδη μαρ-
 τυρεῖ τούτῳ, ἕως γὰρ ἔστι, πρόεισί τι ἐξ αὐτῶν
 36 περὶ αὐτά, ὧν ἀπολαύει ὑποστάντων ὃ τι πλη-
 σίον. καὶ πάντα δὲ ὅσα ἤδη τέλεια γεννᾷ· τὸ δὲ
 ἀεὶ τέλειον ἀεὶ καὶ αἰδίου γεννᾷ· καὶ ἔλλατ-
 τον δὲ ἑαυτοῦ γεννᾷ. τί οὖν χρή περὶ τοῦ τε-
 λειο/τάτου λέγειν; μηδὲν ἀπ' αὐτοῦ ἢ τὰ μέγι- 40
 στα μετ' αὐτόν· μέγιστον δὲ μετ' αὐτὸν νοῦς καὶ
 δεύτερον. καὶ γὰρ ὁρᾷ ὁ νοῦς ἐκεῖνον καὶ δεῖ-
 ται αὐτοῦ μόνου, ἐκεῖνος δὲ τούτου οὐδέν. καὶ
 τὸ γεννώμενον ἀπὸ κρείττονος νοῦ νοῦν εἶναι,
 καὶ κρείττων ἀπάντων νοῦς, ὅτι τᾶλλα μετ'
 αὐτόν· οἷον καὶ ἡ / ψυχὴ λόγος νοῦ καὶ ἐνέρ- 45
 γειά τις, ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνου. ἀλλὰ ψυχῆς
 37 μὲν ἀμυδρὸς ὁ λόγος· ὥς γὰρ εἰδωλον νοῦ,

ἐρχόταν μετὰ τὴν κίνηση. Ἔτσι ἂν ὑπῆρχε κάτι δεύτερο μετὰ τὸ
 "Ὅτι πρέπει νὰ ἔχει γεννηθεῖ χωρὶς καμμία κίνηση τοῦ Ἐνός, χω-
 ρὶς καμμία κλίση ἢ βούληση ἢ κάποιο εἶδος δραστηριότητος ἐκ
 μέρους του. Πῶς κατέληξε τότε νὰ ὑφίσταται, καὶ τί πρέπει νὰ
 θεωρήσουμε ὅτι περιβάλλει τὸ Ἐν στὴν ἡρεμία του; Πρέπει νὰ
 εἶναι μία ἀκτινοβολία ἀπὸ αὐτὸ ἐνῶ αὐτὸ παραμένει ἀναλλοίω-
 το, ὅπως τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου, πού, ἄς ποῦμε, τρέχει γύρω
 του, προερχόμενο ἀπὸ αὐτὸν συνεχῶς ἐνῶ αὐτὸς παραμένει ἀναλ-
 λοίωτος. Ὅλα τὰ πράγματα ποὺ ὑπάρχουν, ὅσο χρόνο διατηροῦν-
 ται στὴ ζωὴ, κατ' ἀνάγκη παράγουν ἀπὸ τίς οὐσίες τους, ἐξαρτώ-
 μενη ἀπὸ τὴν παροῦσα τους δύναμη, μὴ περιβάλλουσα πραγμα-
 τικότητα ποὺ κατευθύνεται πρὸς ὃ,τι βρίσκεται ἐκτὸς αὐτῶν, ἕνα
 εἶδος εἰκόνας τῶν ἀρχετύπων ἀπὸ τὰ ὁποῖα αὐτὴ παρήχθη: ἡ φω-
 τιὰ παράγει τὴ θερμότητα ποὺ προέρχεται ἀπὸ αὐτήν· τὸ χιόνι
 δὲν κρατᾷ μόνον μέσα του τὸ ψῦχος του. Τὰ εὐωδιαστά πράγματα
 τὸ δείχνουν αὐτὸ πολὺ καθαρά. Ὅσο ὑπάρχουν, κάτι διαχέεται
 ἀπὸ αὐτὰ γύρω τους, καὶ ὃ,τι βρίσκεται κοντὰ τους ἀπολαμβάνει
 τὴν ὑπάρξή τους. Καὶ ὅλα τὰ πράγματα ὅταν φθάνουν στὴν τε-
 λειότητα παράγουν· τὸ Ἐν εἶναι πάντοτε τέλειο καὶ συνεπῶς πα-
 ράγει αἰωνίως· καὶ αὐτὸ ποὺ παράγει εἶναι λιγώτερο ἀπὸ τὸν
 ἑαυτό του. Τί πρέπει τότε νὰ ποῦμε γιὰ τὸ τελειότατο; Τίποτε δὲν
 μπορεῖ νὰ προέλθει ἀπὸ αὐτὸ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ ποὺ εἶναι μέγιστο
 ἀμέσως μετὰ ἀπὸ αὐτό. Ὁ Νοῦς εἶναι μέγιστος μετὰ ἀπὸ αὐτό
 καὶ δεύτερος μετὰ ἀπὸ αὐτό: διότι ὁ Νοῦς τὸ βλέπει καὶ αὐτὸ
 χρειάζεται μόνο· ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει καμμία ἀνάγκη τὸν Νοῦ·
 καὶ αὐτὸ ποὺ προέρχεται ἀπὸ κάτι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν Νοῦ εἶναι
 νοῦς, ποὺ εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα, ἐπειδὴ τὰ ἄλ-
 λα πράγματα ἐρχονται μετὰ ἀπὸ αὐτόν: ὅπως ἡ Ψυχὴ εἶναι μία
 ἔκφραση καὶ ἕνα εἶδος δραστηριότητος τοῦ Νοῦ, ὅπως ἀκριβῶς
 καὶ ὁ Νοῦς εἶναι τὰ ἴδια σὲ σχέση μὲ τὸ Ἐν. Ἀλλὰ ἡ ἔκφραση
 τῆς ψυχῆς εἶναι σκοτεινὴ — ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι ἕνα φάντασμα τοῦ

ταύτη καὶ εἰς νοῦν βλέπειν δεῖ· νοῦς δὲ ὡσαύτως πρὸς ἐκεῖνον, ἵνα ἡ νοῦς. ὁρᾷ δὲ αὐτὸν οὐ χωρισθείς, ἀλλ' ὅτι μετ' αὐτὸν καὶ μεταξὺ οὐδέν, ὥς οὐδὲ ψυχῆς καὶ νοῦ. / ποθεῖ δὲ πᾶν τὸ 50 γεννήσαν καὶ τοῦτο ἀγαπᾷ, καὶ μάλιστα ὅταν ὧσι μόνοι τὸ γεννήσαν καὶ τὸ γεγεννημένον· ὅταν δὲ καὶ τὸ ἄριστον ἢ τὸ γεννήσαν, ἐξ ἀνάγκης σύνεστιν αὐτῷ, ὥς τῇ ἑτερότητι μόνον κεχωρίσθαι.

- 38 Εἰκόνα δὲ ἐκεῖνου εἶναι λέγομεν τὸν νοῦν 7
(δεῖ γὰρ σαφέστερον λέγειν) πρῶτον μὲν ὅτι δεῖ πῶς εἶναι ἐκεῖνο τὸ γεννώμενον καὶ ἀποσώζειν πολλὰ αὐτοῦ καὶ εἶναι ὁμοιότητα πρὸς αὐτό, ὥσπερ καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. ἀλλ' οὐ / νοῦς ἐκεῖνο· πῶς οὖν νοῦν γεννᾷ; ἢ ὅτι τῇ ἐπι- 5
στροφῇ πρὸς αὐτὸ ἑώρα, ἢ δὲ ὁρασίς αὐτῇ νοῦς. τὸ γὰρ καταλαμβάνον ἄλλο ἢ αἰσθησις ἢ νοῦς... αἰσθησιν γραμμὴν καὶ τὰ ἄλλα... ἀλλ'
- 39 ὁ κύκλος τοιοῦτος οἶος μερίζεσθαι, τοῦτο δὲ οὐχ οὕτως. ἢ καὶ ἐνταῦθα ἓν μὲν, ἀλλὰ τὸ ἓν 10
δύναμις / πάντων· ὧν οὖν ἐστὶ δύναμις, ταῦτα ἀπὸ τῆς δυνάμεως οἶον σχιζομένη ἢ νόησις καθορᾷ· ἢ οὐκ ἂν ἦν νοῦς. ἐπεὶ καὶ παρ' αὐτοῦ ἔχει ἤδη οἶον συναίσθησιν τῆς δυνάμεως ὅτι 40
δύναται οὐσίαν. αὐτὸς γοῦν δι' αὐτὸν καὶ ὀρίζει τὸ εἶναι αὐτῷ τῇ παρ' ἐκεῖνου δυνάμει, καὶ ὅτι / οἶον μέρος ἓν τι τῶν ἐκεῖνου καὶ ἐξ ἐκεῖ- 15
νου ἢ οὐσία, καὶ ρώννυται παρ' ἐκεῖνου καὶ τε-

Νοῦ — καὶ γὰρ αὐτὸν τὸν λόγο πρέπει νὰ ὁρᾷ τὸν Νοῦ· ἀλλὰ ὁ Νοῦς κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο πρέπει νὰ κοιτάζει ἐκεῖνον τὸν Θεό, γὰρ νὰ εἶναι Νοῦς. Ἀλλὰ τὸν βλέπει, ὅχι ὥς χωρισμένο ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ ἐπειδὴ αὐτὸς ἔρχεται ἀμέσως μετὰ ἀπὸ αὐτόν, καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε μεταξὺ τους, ὅπως ἐπίσης δὲν ὑπάρχει τίποτε μεταξὺ τῆς Ψυχῆς καὶ τοῦ Νοῦ. Κάθε τι ἐπιθυμεῖ πολὺ τὸν γεννήτορά του καὶ τὸν ἀγαπᾷ, ἰδίως ὅταν γεννήτωρ καὶ γέννημα εἶναι μόνα· ἀλλὰ ὅταν ὁ γεννήτωρ εἶναι τὸ ὕψιστο ἀγαθόν, τὸ γέννημα εἶναι κατ' ἀνάγκη μαζί του καὶ χωρίζεται ἀπὸ αὐτόν μόνον στῆν ἑτερότητα.

7. Ἀλλὰ λέγουμε ὅτι ὁ Νοῦς εἶναι μιὰ εἰκόνα ἐκεῖνου τοῦ Ἀγαθοῦ· διότι πρέπει νὰ μιλήσουμε σαφέστερα· πρῶτα ἀπὸ ὅλα πρέπει νὰ ποῦμε πῶς ὅ,τι ἔχει ὑπόσταση πρέπει κατὰ κάποιο τρόπο νὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ Ἀγαθόν, καὶ νὰ διατηρεῖ πολλὰ ἀπὸ αὐτό καὶ νὰ εἶναι ὁμοιο πρὸς αὐτό, ὅπως τὸ φῶς πρὸς τὸν ἥλιο. Ἀλλὰ ὁ Νοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖνο τὸ Ἀγαθόν. Πῶς λοιπὸν γεννᾷ τὸν Νοῦ; Ἐπειδὴ ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸ ὁρᾷ: καὶ αὐτὴ ἡ ὁραση εἶναι Νοῦς. Διότι αὐτὸ ποὺ ἀντιλαμβάνεται κάτι ἄλλο εἶναι ἢ αἰσθητηριακὴ ἀντίληψη ἢ νοῦς· (ἢ αἰσθητηριακὴ ἀντίληψη εἶναι μία γραμμὴ κλπ.) ἀλλὰ ὁ κύκλος τέτοιου εἶδους ποὺ μπορεῖ νὰ μερισθεῖ· ἀλλὰ αὐτὴ [ἢ νοητικὴ ἀντίληψη] δὲν εἶναι ἔτσι. Ὑπάρχει καὶ ἐδῶ ἐπίσης τὸ Ἐν, ἀλλὰ τὸ Ἐν εἶναι ἡ παραγωγὸς δύναμη ὅλων τῶν πραγμάτων. Τὰ πράγματα, λοιπὸν, τῶν ὁποίων αὐτὸ εἶναι ἡ παραγωγὸς δύναμη εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρατηρεῖ ὁ Νοῦς, ἀποκόπτοντας κατὰ ἓναν τρόπο τὸν ἑαυτὸ του ἀπὸ τὴν δύναμη· ἄλλοιως δὲν θὰ ἦταν Νοῦς. Διότι ὁ Νοῦς ἔχει γὰρ τὸν ἑαυτό του ἐπίσης ἓνα εἶδος ἄμεσης ἀντίληψης τῆς δυνάμεώς του, ἢ ὁποῖα μπορεῖ νὰ παράγει οὐσιώδη πραγματικότητα. Ὁ Νοῦς, σίγουρα, μὲ ἴδια μέσα ὀρίζει ἀκόμη καὶ τὴν ὑπαρξὴ του γὰρ τὸν ἑαυτό του μὲ τὴ δύναμη ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ Ἐν, καὶ ἐπειδὴ ἢ οὐσία του εἶναι κάτι σὰν ἓνα μέρος αὐτοῦ ποὺ ἀνήκει στὸ Ἐν καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ Ἐν, ἐπιρρωνύεται ἀπὸ τὸ Ἐν καὶ τελειοῦ-

λειοῦται εἰς οὐσίαν παρ' ἐκείνου καὶ ἐξ ἐκεί-
 41 νου. ὁρᾷ δὲ αὐτῷ ἐκεῖθεν οἷον μεριστῷ ἐξ ἀμε-
 ρίστου καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ νοεῖν καὶ πάντα, ὅτι
 ἐκεῖνος μηδὲν τῶν πάντων· ταύτη γὰρ πάντα
 ἐξ ἐκείνου, ὅτι μή / τινι μορφῇ κατείχετο ἐκεῖ- 20
 νος. μόνον γὰρ ἐν ἐκείνῳ· καὶ εἰ μὲν πάντα, ἐν
 τοῖς οὐσιν ἂν ἦν· διὰ τοῦτο ἐκεῖνο οὐδὲν μὲν
 τῶν ἐν τῷ νῷ, ἐξ αὐτοῦ δὲ [πάντα ἐν τοῖς οὐσιν
 42 ἂν ἦν]. διὸ καὶ οὐσίαι ταῦτα, ὥριστα γὰρ ἦδη
 καὶ οἷον μορφὴν ἑκαστον ἔχει· τὸ δὲ ὄν δεῖ οὐκ
 ἐν ἀορίστῳ οἷον αἰωρεῖσθαι, ἀλλ' ὁρῶ πεπῆ-
 χθαι / καὶ στάσει· στάσις δὲ τοῖς νοητοῖς ὀρι- 25
 σμός καὶ μορφή, οἷς καὶ τὴν ὑπόστασιν λαμβάνει.
 43 'Ταύτης τοι γενεᾶς' ὁ νοῦς οὗτος· ἄξιον δὲ
 νοῦ τοῦ καθαρωτάτου μὴ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς
 πρώτης ἀρχῆς φῦναι, γενόμενον δὲ ἦδη τὰ ὄν-
 τα πάντα σὺν αὐτῷ γεννῆσαι, πᾶν μὲν τὸ τῶν
 ἰδεῶν κάλλος, πάντας δὲ θεοὺς / νοητοὺς· πλή- 30
 44 ρη δὲ ὄντα ὧν ἐγέννησε καὶ ὥσπερ καταπιόν-
 τα πάλιν τῷ ἐν αὐτῷ ἔχειν μηδὲ ἐκπεσεῖν εἰς
 ὕλην μηδὲ τραφῆναι παρὰ τῇ 'Ρέα, ὥς τὰ μυ-
 στήρια καὶ οἱ μῦθοι οἱ περὶ θεῶν αἰνίττονται
 Κρόνον μὲν, θεὸν σοφώτατον πρὸ τοῦ Δία γε-
 νέσθαι, ἃ γεννᾷ πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἔχειν, ἢ καὶ /
 πλήρης καὶ νοῦς ἐν κόρῳ· μετὰ δὲ ταῦτά φασι 35
 Δία γεννᾶν κόρον ἦδη ὄντα· ψυχὴν γὰρ γεννᾷ
 νοῦς ὧν τέλειος. καὶ γὰρ τέλειον ὄντα γεννᾶν

ται οὐσιωδῶς ὑπάρχων πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ. Ἀλλὰ ὁ Νοῦς
 ὁρᾷ, ὁ ἴδιος, σάν ἀπὸ μεριστοῦ προερχόμενο ἀπὸ τοῦ ἀμέριστο,
 ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ἡ νόησις καὶ ὅλα τὰ πράγματα προέρχονται ἀπὸ τοῦ
 'Εν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἓνας ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα·
 διότι ἔτσι προέρχονται ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ αὐτόν, ἐπειδὴ αὐτὸς
 δὲν ὀρίζεται ἀπὸ κανένα σχῆμα· ἐκεῖνο τὸ 'Εν εἶναι μόνο· ἐὰν
 ἦταν ὅλα τὰ πράγματα, θὰ ἀριθμεῖτο μεταξὺ τῶν ὄντων. Γι' αὐτὸν
 τὸν λόγὸ ἐκεῖνο τὸ 'Εν δὲν εἶναι κανένα ἀπὸ τὰ πράγματα μέσα
 στὸν Νοῦ, ἀλλὰ ὅλα τὰ πράγματα προέρχονται ἀπὸ αὐτό. Νά
 γιατί αὐτὰ εἶναι οὐσίες· γιατί εἶναι ἤδη ὀρισμένα καὶ καθένα τους
 ἔχει ἓνα εἶδος σχήματος. Τὸ ὄν δὲν πρέπει νὰ αἰωρεῖται, ἄς ποῦ-
 με, στὸ ἀόριστο, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι στερεὸ μὲ ὄριο καὶ σταθε-
 ρότητα· στὸ νοητὸ κόσμῳ εἶναι τὸ ὄριο καὶ τὸ σχῆμα, καὶ μὲ αὐ-
 τὰ λαμβάνει τὴν ὑπαρξή του. «Αὐτῆς τῆς γενεαλογίας» εἶναι αὐ-
 τὸς ὁ Νοῦς γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦμε, μιὰ γενεαλογία ἄξια τοῦ κα-
 θαρώτατου Νοῦ, ποὺ δὲν θὰ μπορούσε νὰ προέρχεται ἀπὸ ἄλλου
 ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρώτη ἀρχή, καὶ ἀφοῦ γεννηθεῖ πρέπει νὰ γεννᾷ
 ὅλα τὰ ὄντα μαζί μὲ τὸν ἑαυτό του, ὅλο τὸ κάλλος τῶν Ἰδεῶν καὶ
 ὅλους τοὺς νοητοὺς θεοὺς· καὶ εἶναι πλήρης ἀπὸ τὰ ὄντα ποὺ ἔχει
 γεννήσει καὶ σάν νὰ τὰ καταπίνει πάλι, κρατῶντάς τα μέσα του
 καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐκπίπτουν στὴν ὕλη καὶ δὲν τρέφονται στὸν οἶκο
 τῆς Ρέας· ὅπως τὰ μυστήρια καὶ οἱ μῦθοι γιὰ τοὺς θεοὺς λένε αἰ-
 νιγματικά ὅτι ὁ Κρόνος, ὁ πιὸ σοφὸς θεός, πρὶν ἀπὸ τὴν γέννη-
 ση τοῦ Δία πῆρε πίσω καὶ κράτησε μέσα του ὅ,τι γέννησε, καὶ
 κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο εἶναι πλήρης καὶ κορεσμένος Νοῦς· καὶ
 μετὰ ἀπὸ αὐτὸ λέγουν ὅτι γέννησε τὸν Δία ὁ ὁποῖος τότε εἶναι ὁ
 κόρος τοῦ [δηλ., ἀγόρι καὶ κορεσμός]· διότι ὁ Νοῦς γεννᾷ τὴν
 ψυχὴ, ἀφοῦ εἶναι ὁ τέλειος Νοῦς. Διότι ἀφοῦ ἦταν τέλειος ἔπρεπε

ἔδει καὶ μὴ δύναμιν οὖσαν τοσαύτην ἄγονον εἶναι. κρεῖττον δὲ οὐχ οἷόν τε ἦν εἶναι οὐδ' ἐν-
ταῦθα τὸ γεννώμενον, ἀλλ' ἔλαττον ὃν εἰδωλον
εἶναι / αὐτοῦ, ἀόριστον μὲν ὡσαύτως, ὀριζό- 40
μενον δὲ ὑπὸ τοῦ γεννήσαντος καὶ οἷον εἶδο-
45 ποιούμενον. νοῦ δὲ γέννημα λόγος τις καὶ ὑ-
πόστασις, τὸ διανοούμενον· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ
περὶ νοῦν κινούμενον καὶ νοῦ φῶς καὶ ἵχνος
ἐξηρητημένον ἐκείνου, κατὰ θάτερα μὲν συνηγ-
μένον ἐκείνῳ καὶ ταύτῃ ἀπο/πιμπλάμενον καὶ 45
ἀπολαῦον καὶ μεταλαμβάνον αὐτοῦ καὶ νοοῦν,
κατὰ θάτερα δὲ ἐφαπτόμενον τῶν μετ' αὐτό,
μᾶλλον δὲ γεννῶν καὶ αὐτό, ἃ ψυχῆς ἀνάγκη
εἶναι χεῖρονα· περὶ ὧν ὕστερον λεκτέον. [καὶ
μέχρι τούτων τὰ θεῖα.]

46 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ Πλάτωνος τριττά· 8
ἅπαντα· ἑπεὶ τὸν πάντων βασιλέα· φησὶ τὰ
πρῶτα καὶ δεύτερον περὶ τὰ δεύτερα· καὶ ἑπεὶ
τὰ τρίτα τρίτον· λέγει δὲ καὶ τοῦ αἰτίου εἶναι
πατέρα, αἴτιον μὲν τὸν νοῦν / λέγων. δημιουρ- 5 /
γὸς γὰρ ὁ νοῦς αὐτῷ· τοῦτον δὲ φησὶ τὴν ψυχὴν
ποιεῖν ἐν τῷ κρατῆρι ἐκείνῳ· τοῦ αἰτίου δὲ νοῦ
ὄντος πατέρα φησὶ τὰγαθὸν καὶ τὸ ἐπέκεινα νοῦ
καὶ ἐπέκεινα οὐσίας. πολλαχοῦ δὲ τὸ ὄν καὶ
τὸν νοῦν τὴν ἰδέαν λέγει. ὥστε Πλάτωνα εἰδέ-
47 ναι ἐκ μὲν τὰγαθοῦ τὸν νοῦν, / ἐκ δὲ τοῦ νοῦ 10
τὴν ψυχὴν· καὶ εἶναι τοὺς λόγους τούσδε μὴ
καινούς, μηδὲ νῦν ἀλλὰ πάλαι μὲν εἰρησθαι

νὰ γεννᾶ, καὶ ὅχι νὰ εἶναι χωρὶς γέννημα ἀφοῦ ἦταν τόσο μεγάλη δύναμη. Ἀλλὰ τὸ γέννημά του δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι καλύτερον ἀπὸ αὐτὸν (αὐτὸ δὲν εἶναι ἔτσι οὔτε ἐδῶ κάτω) ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι μία ἐλάσσων εἰκόνα του, καὶ κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἀόριστο, ἀλλὰ ὀρισμένο ἀπὸ τὸν γεννήτορά του καὶ, ὥς ποῦμε, λαβὼν κάποια μορφή. Καὶ τὸ γέννημα τοῦ Νοῦ εἶναι μιὰ ἑλλογη μορφή καὶ ἓνα ὑπάρχον ὄν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο διανοεῖται· εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖο κινεῖται γύρω ἀπὸ τὸν Νοῦ καὶ εἶναι φῶς καὶ ἵχνος τοῦ Νοῦ καὶ ἐξαρτώμενο ἀπὸ αὐτόν, ἐνωμένο μὲ αὐτόν ἀφ' ἐνός καὶ ἔτσι πεπληρωμένο μὲ αὐτόν καὶ ἀπολαῦον αὐτοῦ καὶ μετέχον αὐτοῦ καὶ νοοῦν, ἀλλά, ἀφ' ἑτέρου, σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ πράγματα ποὺ ἔγιναν μετὰ ἀπὸ αὐτό, ἢ μᾶλλον τὸ ἴδιο γεννῶν αὐτὰ ποὺ κατ' ἀνάγκη πρέπει νὰ εἶναι χειρότερα τῆς ψυχῆς· γι' αὐτὰ πρέπει νὰ μιλήσουμε ἀργότερα. Μέχρις ἐδῶ ἐκτείνονται τὰ θεῖα.

8. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Πλάτων λέει ὅτι ὅλα τὰ πράγματα εἶναι τριττά «περὶ τὸν βασιλέα τῶν πάντων» — ἐννοεῖ τις πρωταρχικὲς πραγματικότητες — καὶ «τὸ δεύτερον περὶ τὰ δεύτερα καὶ τὸ τρίτον περὶ τὰ τρίτα». Ἀλλὰ λέγει ἐπίσης ὅτι ὑπάρχει ἓνας «πατέρας τοῦ αἰτίου», ἐννοῶντας τὸν Νοῦ μὲ τὴν λέξιν «αἴτιον»: διότι ὁ Νοῦς εἶναι ὁ Δημιουργὸς του· καὶ λέγει ὅτι ποιεῖ τὴν Ψυχὴ σὲ ἐκεῖνο τὸν «κρατῆρα» γιὰ τὸν ὁποῖο μιλά. Καὶ τὸν πατέρα τοῦ Νοῦ ποὺ εἶναι ἡ αἰτία τὸν ἀποκαλεῖ Ἀγαθὸ καὶ αὐτὸ ποὺ εἶναι ἐπέκεινα τοῦ Νοῦ καὶ «ἐπέκεινα τοῦ εἶναι». Καὶ συχνὰ ἐπίσης καλεῖ τὸ ὄν καὶ τὸν Νοῦ Ἰδέα: ἔτσι ὁ Πλάτων γινώριζε ὅτι ὁ Νοῦς προέρχεται ἀπὸ τὸ Ἀγαθὸ καὶ ἡ Ψυχὴ ἀπὸ τὸν Νοῦ. Καὶ [ἔπεται ὅτι] αὐτὲς οἱ δηλώσεις μας δὲν εἶναι καινούργιες· δὲν ἀνήκουν στὴν παρούσα ἐποχὴ, ἀλλὰ ἔγιναν πολὺ